

Näkemyksiä ja kokemuksia perhevapaista -tutkimustuloksia

7.5.2024

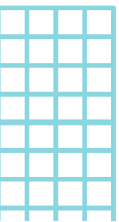
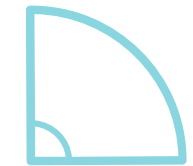
Susanna Bairoh

Tutkimuspäällikkö, TEK

Mikä TEK?

- Tekniikan akateemiset TEK on diplomi-insinöörien, arkkitehtien ja vastaavan tekniikan tai luonnontieteen yliopistokoulutuksen saaneiden etu- ja palvelujärjestö
- Lähes 80 000 jäsentä: olemme yksi Akavan ja Suomen suurimmista ammattijärjestöistä
  - Teekkareita ja muita vastaavien alojen opiskelijoita on jäsenistä noin 24 000
  - Naisia on täysjäsenistä 25 % ja opiskelijoista 33 %
- Ydintoimintaamme ovat työelämän edunvalvonta, jäsenpalvelut ja vaikuttaminen.

Tutkimus TEKissä

<https://www.tek.fi/fi/tieto-a-tekista/tutkimus>

www.tek.fi/en/services-and-benefits/research

Järjestö Uutinen

Yrittäjillä meni hyvin – kaipaavat lisää palveluja

Tekkiläisten yrittäjien ansiot kasvoivat. Päätoimisten keskiarvotulot nousivat yli 10 prosenttia.

Työelämä Uutinen

Paljonko tekkiläiset tekevät ylittöitä?

Säännöllinen työaika on työkalain mukaan enintään kahdeksan tuntia päivässä tai neljäkymmentä tuntia viikossa. Ylityö on työtä, joka ylittää nämä enimmäisarajat.

Työelämä Uutinen

Työehtosopimus on tavallisin syy palkankorotukselle

Työmarkkinatutkimus. Tekniikan akateemiset TEKin jäsenten mediaanipalkka oli vuoden 2023 lokakuusta 5 534 euroa kuukaudesta. Alajen ja toimiasemien välillä on suuriakin eroja palkoissa.

Opiskelijat Uutinen

Tekniikan alalla pysyvät ne, jotka kokevat kuuluvansa joukkoon

Teekkarimiehet ja teekkarinaiset kokevat kuuluvansa opiskelijajuhlatoimintaan, mutta tekniikan alalla miehet kokevat kuuluvansa vahvemmin kuin naiset. Heikoin kuulumisen kokemus on sukupuolivähemmistöillä. Mistä kenkä puristaa?

Työelämä Uutinen

Diplomi-insinöörin mediaanipalkka nousi 5 597 euroon – Työehtosopimuksen kirjaus tavallisin syy palkankorotukselle

Tekniikan akateemiset TEKin työmarkkinatutkimuksen mukaan selvästi tavallisin syy palkankorotukselle oli työehtosopimuksesta sovittu yleiskorotus.

Yhteiskunta Uutinen

TEK tutki: Tekoälynsääntöjen puute hämmentää yliopistoissa ja työpaikoilla

Suurin osa tekniikan alan korkeakouluopiskelijoista kertoo, että heidän yliopistonsa politiikka tekoälyn suhteen on epäselvä tai olematon. Myös merkittävä osa työskäytävistä Tekniikan akateemiset TEKin jäsenistä on epäoikeutettua työpaikkojen tekoälynsääntöistä.

Työelämä Uutinen

Akavalaisten liittojen kysely: Meljäsosa työntekijöistä kokee, ettei työnantaja tee mitään estääkseen seksuaalisen häirinnän työpaikalla

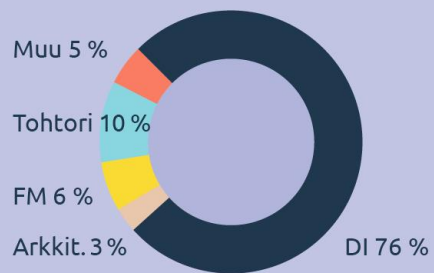
Opiskelijat Uutinen

Opiskelijoiden huoli omasta jaksamisesta lisääntynyt

Omien ongelmien tunnistaminen on avainasemassa tuettujen opiskelijoiden jaksamisessa.

Tekkiläiset pähkinänkuoressa (työssäkäyvät)

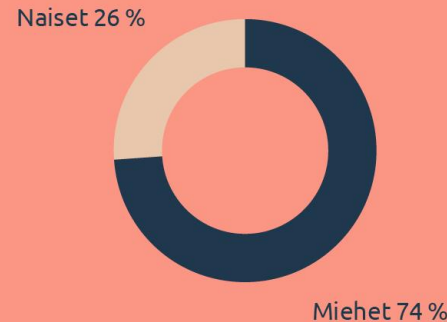
Ylin tutkinto

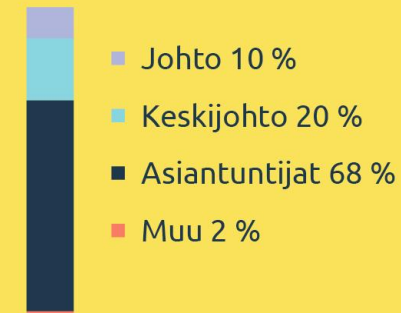
Mediaani-ikä

43
vuotta

Sukupuoli

Toimiasema

Yleisimmät tehtävät

- IT-tehtävät
- Tuotekehitys
- Tutkimus tai kehittäminen
- Projektitoiminta
- Suunnittelu

Yksityisellä sektorilla

86
prosenttia

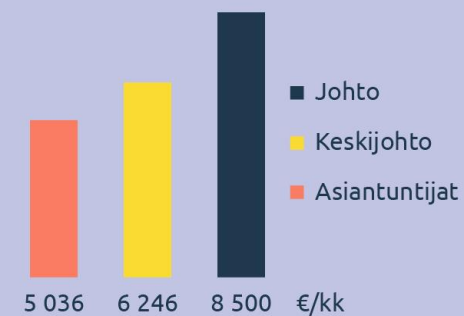
Yleisimmät toimialat

- Metalli, konepajat
- Suunnitteluala
- Tietotekniikan palveluala
- Elektroniikkateollisuus

Töissä Uudellamaalla

52
prosenttia

Mediaanipalkka

Todellinen työaika

39
tuntia viikossa

Sisältö

1) Tietoa
tutkimuksesta ja
vastaajista

2) Näkemyksiä ja
kokemuksia
perhevapaista

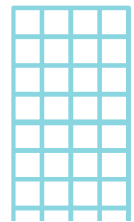
3) Perhevapailta
paluu – mitä
tapahtui?

Tietoa tutkimuksesta ja
vastaajista

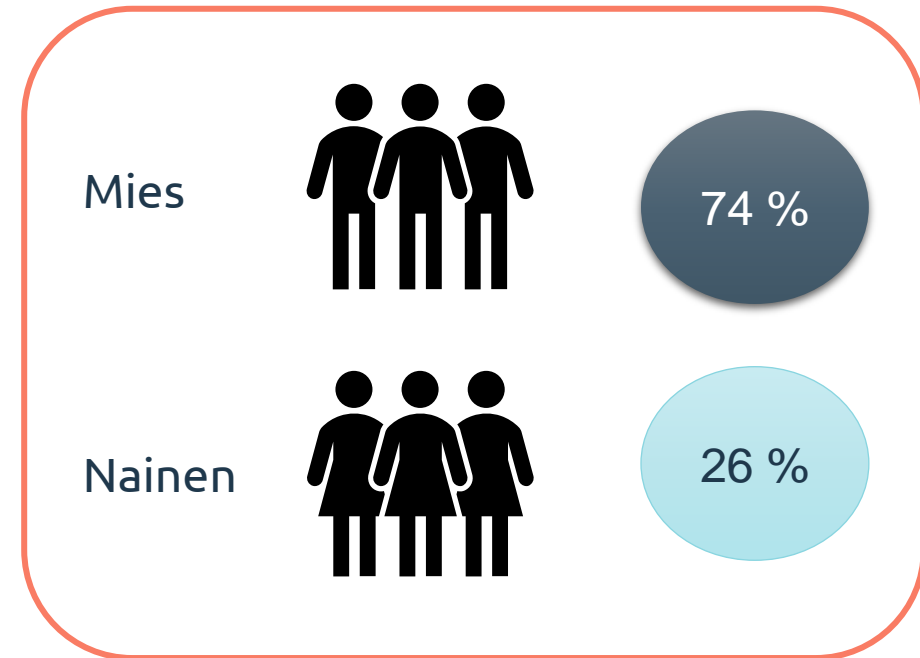
Miksi tutkittiin?

- Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää TEKin jäsenkunnan osalta
  - a) asenteita perhevapaiden käyttöä kohtaan,**
  - b) tietoisuutta perhevapaaudistuksesta (2022),
  - c) perhevapaiden käytön nykytilannetta ja**
  - d) mahdollisia muutoksia verrattuna aikaisempaan tutkimukseen (2018).
- Tutkimuksen avulla voidaan lisätä jäsenten tietoisuutta perhevapaista ja kannustaa tasa-arvoisempaan perhevapaiden jakamiseen
- Lisäksi tuloksia hyödynnetään TES-neuvotteluissa ja henkilöstöedustajien tukemisessa.

Miten tutkittiin?

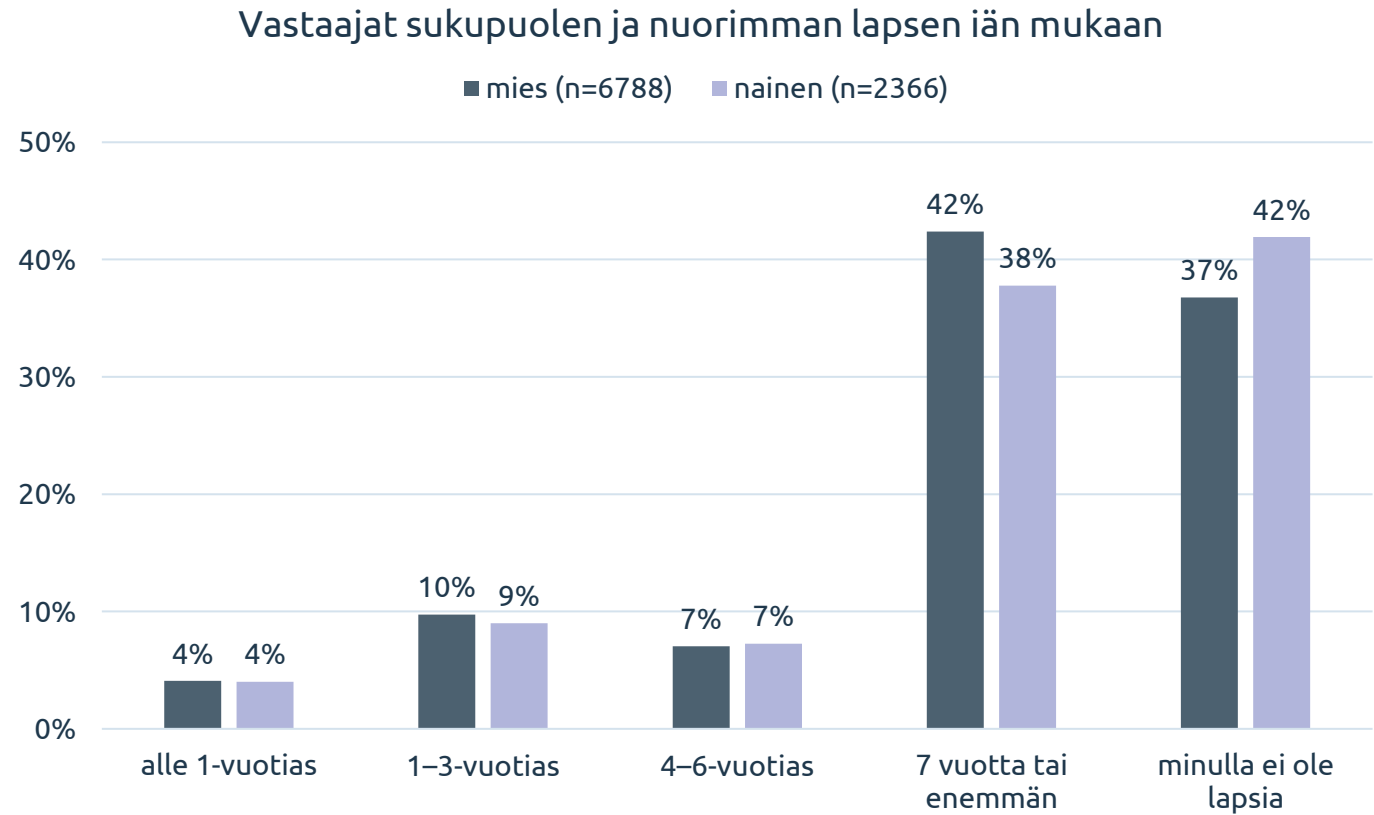
- Tiedonkeruu toteutettiin osana TEKin vuotuista Työmarkkinatutkimusta
- Kohdejoukkona olivat työmarkkinoilla olevat TEKin jäsenet
- Data kerättiin loka-marraskuussa 2023
- Vastaajia työmarkkinatutkimuksessa oli noin 9500, vastausprosentti 21
- Perhevapaita koskevaan osioon vastasi noin 9000 henkilöä.

Huom: Sukupuolen osalta luokassa "muu / en halua sanoa" vastaajia oli alle 10, siksi käytetään jaottelua mies/nainen. Lisäksi tieto puuttui 36 vastaajalta.

Joka viides vastaaja on alle kouluikäisen lapsen vanhempi

Huom: Sukupuolen osalta luokassa "muu / en halua sanoa" vastaajia oli alle 10, siksi käytetään jaottelua mies/nainen. Lisäksi tieto puuttui 36 vastaajalta.

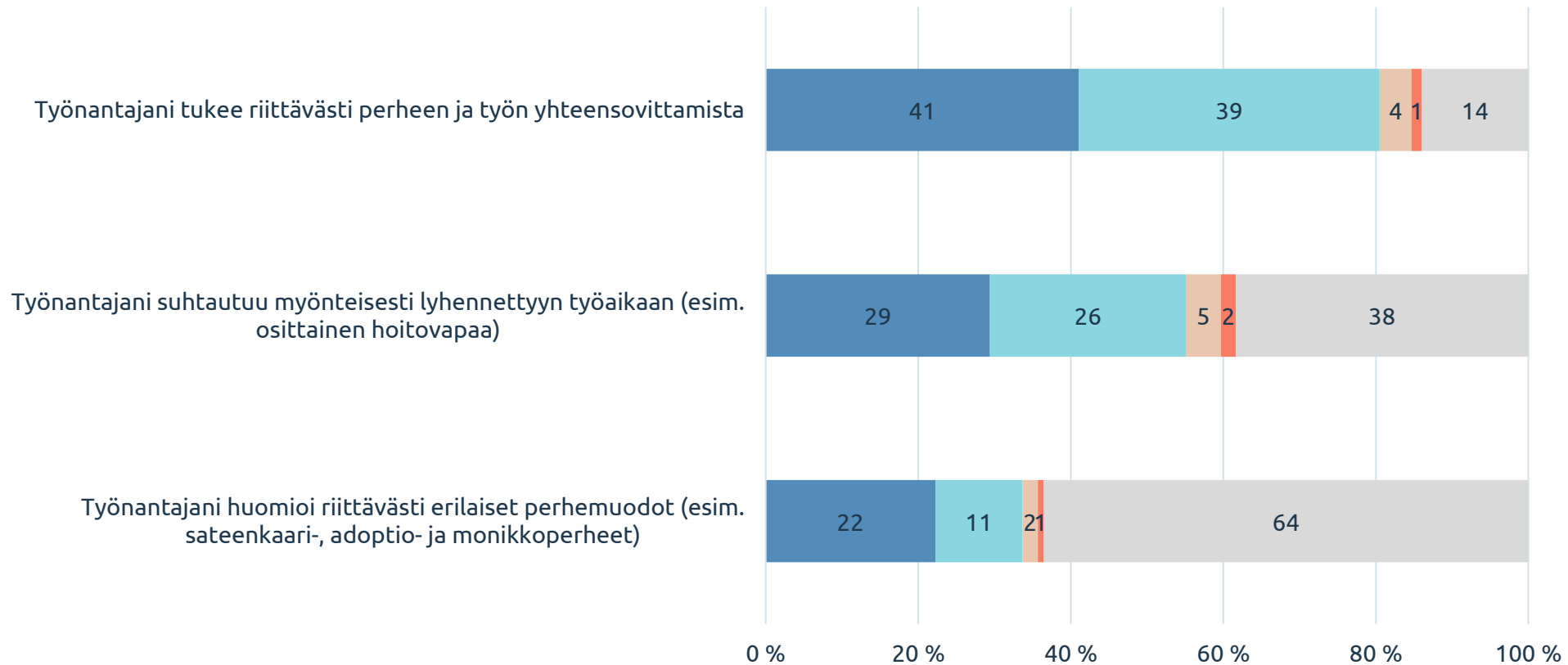

Näkemyksiä ja kokemuksia
perhevapaista

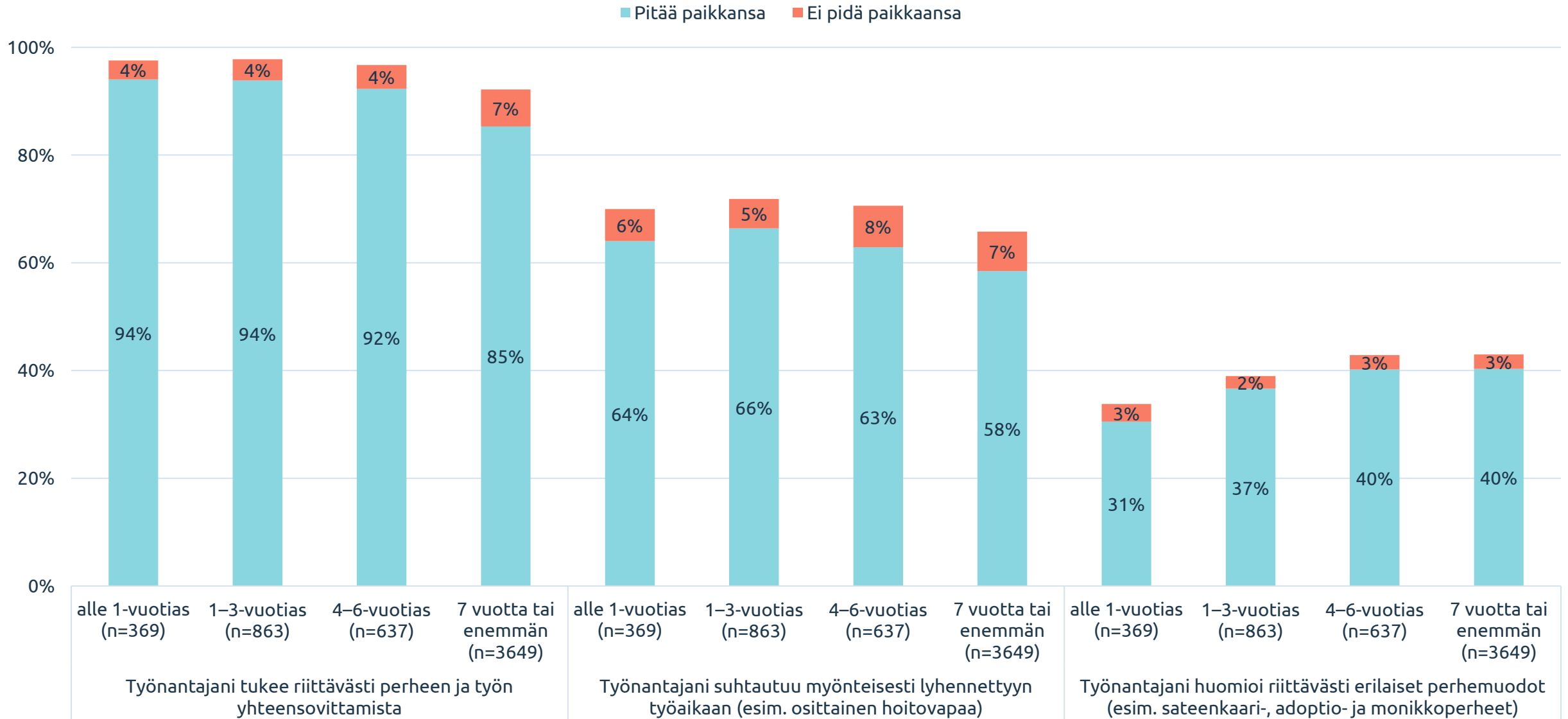
Työnantajat tukevat perheen ja työn yhteensovittamista

Kaikki vastaajat (n=8985)

■ pitää täysin paikkansa ■ pitää jokseenkin paikkansa ■ ei pidä juurikaan paikkaansa ■ ei pidä lainkaan paikkaansa ■ en osaa sanoa

Työnantajan suhtautuminen yleensä, nuorimman lapsen iän mukaan (vain jos lapsia)

Meillä ollut tosi hyvä asenne työnantajan puolelta, eikä ole tullut painostusta, että pitäisi lyhentää vapaita tai jättää pitämättä.

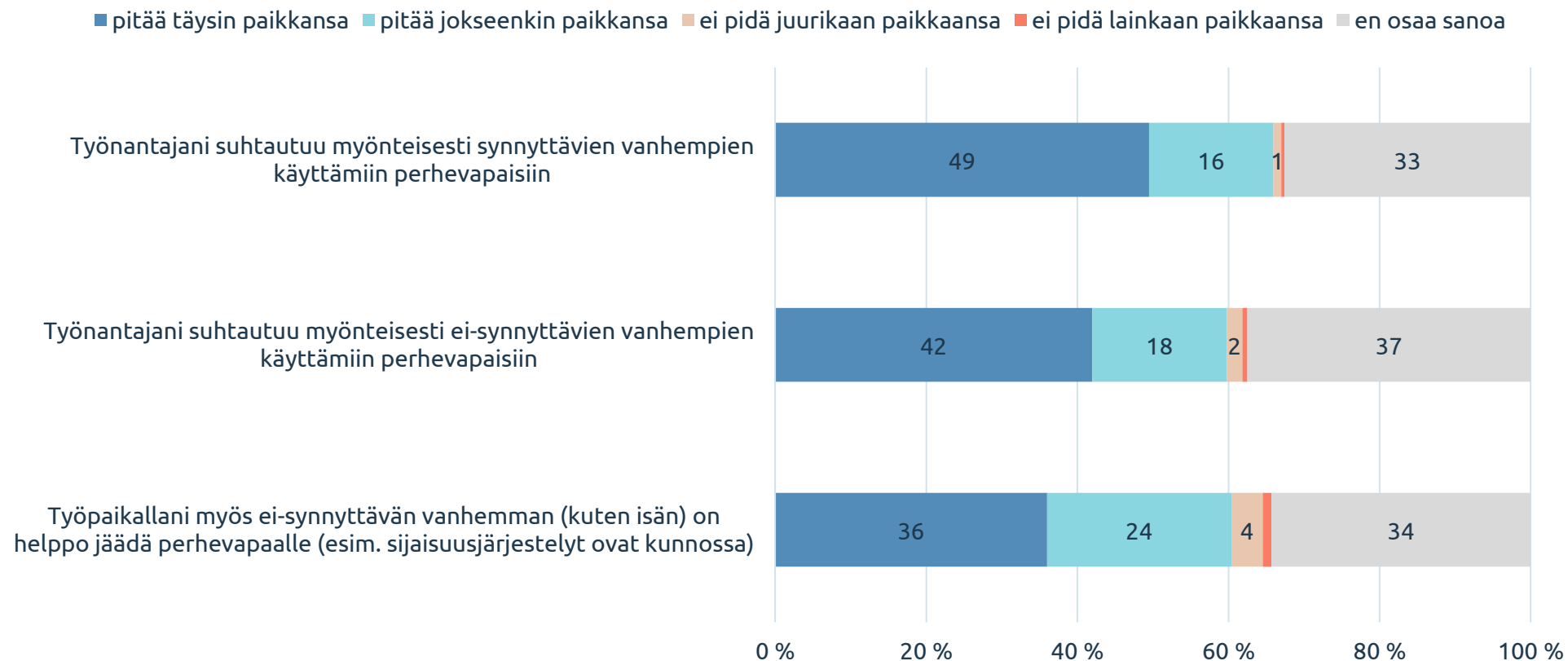
(Mies, nuorin lapsi 0–3 vuotta)

Työpaikan vaihtamiseen ajoi nimenomaan raskaussyrjintä ja uusi työnantaja tarjosi joustavammatt mahdollisuudet työnteon ja perhe-elämän yhdistämiseksi sujuvasti toisiinsa.

(Nainen, nuorin lapsi 0–3 vuotta)

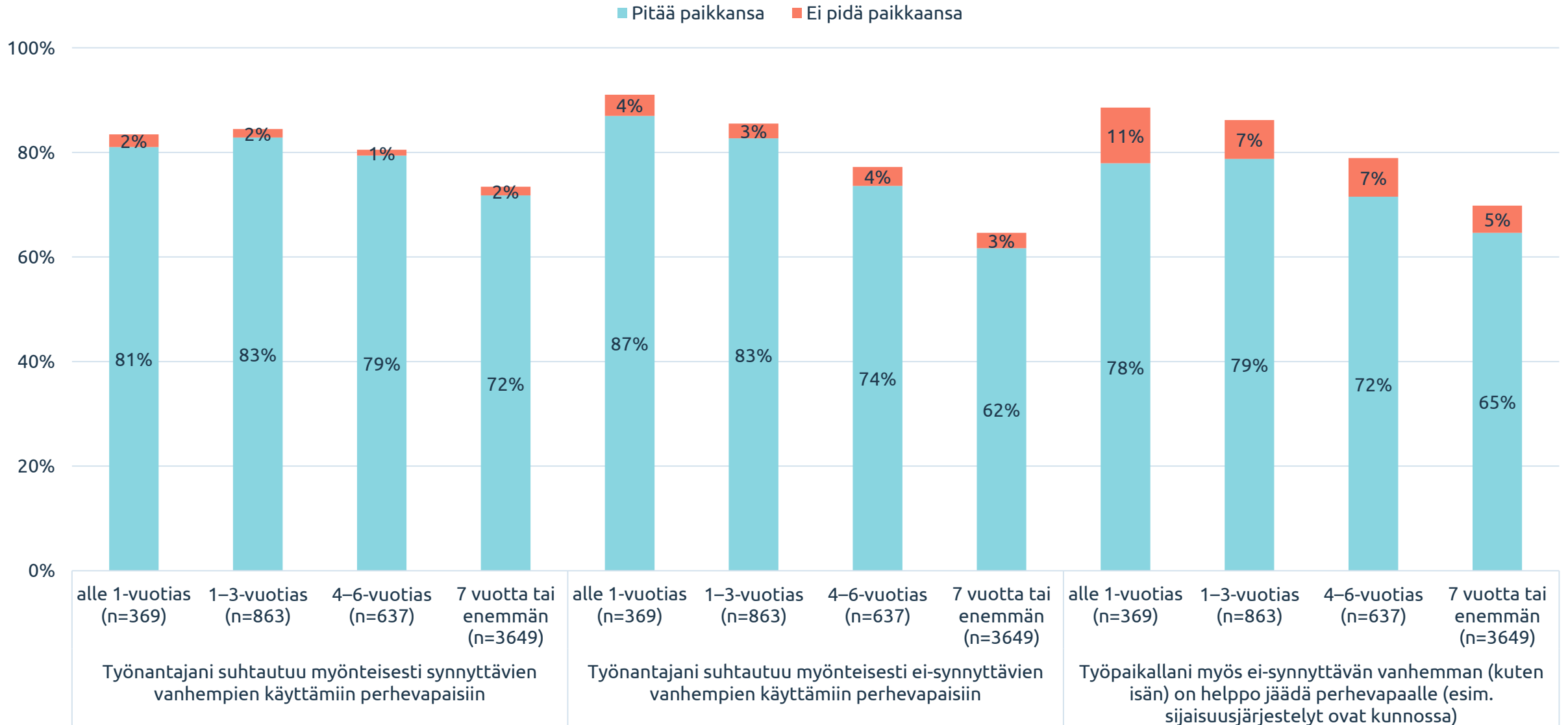
Perhevapaiden käyttöön suhtaudutaan työpaikoilla enimmäkseen myönteisesti

Kaikki vastaajat (n=8985)

Olin vauvan syntymän jälkeen kolme viikkoa perhevapaalla ja aion jäädä ensi keväänä noin viideksi kuukaudeksi vapaalle vauvan kanssa. Odotan jo innolla! Työnantajani on suhtautunut tähän asiaan siten, että on itsestään selvää, että vanhempainvapaat pidetään täysimääräisesti.
(Mies, nuorin lapsi 0–3 vuotta)

Työnantajan suhtautuminen perhevapaisiin, nuorimman lapsen iän mukaan (vain jos lapsia)

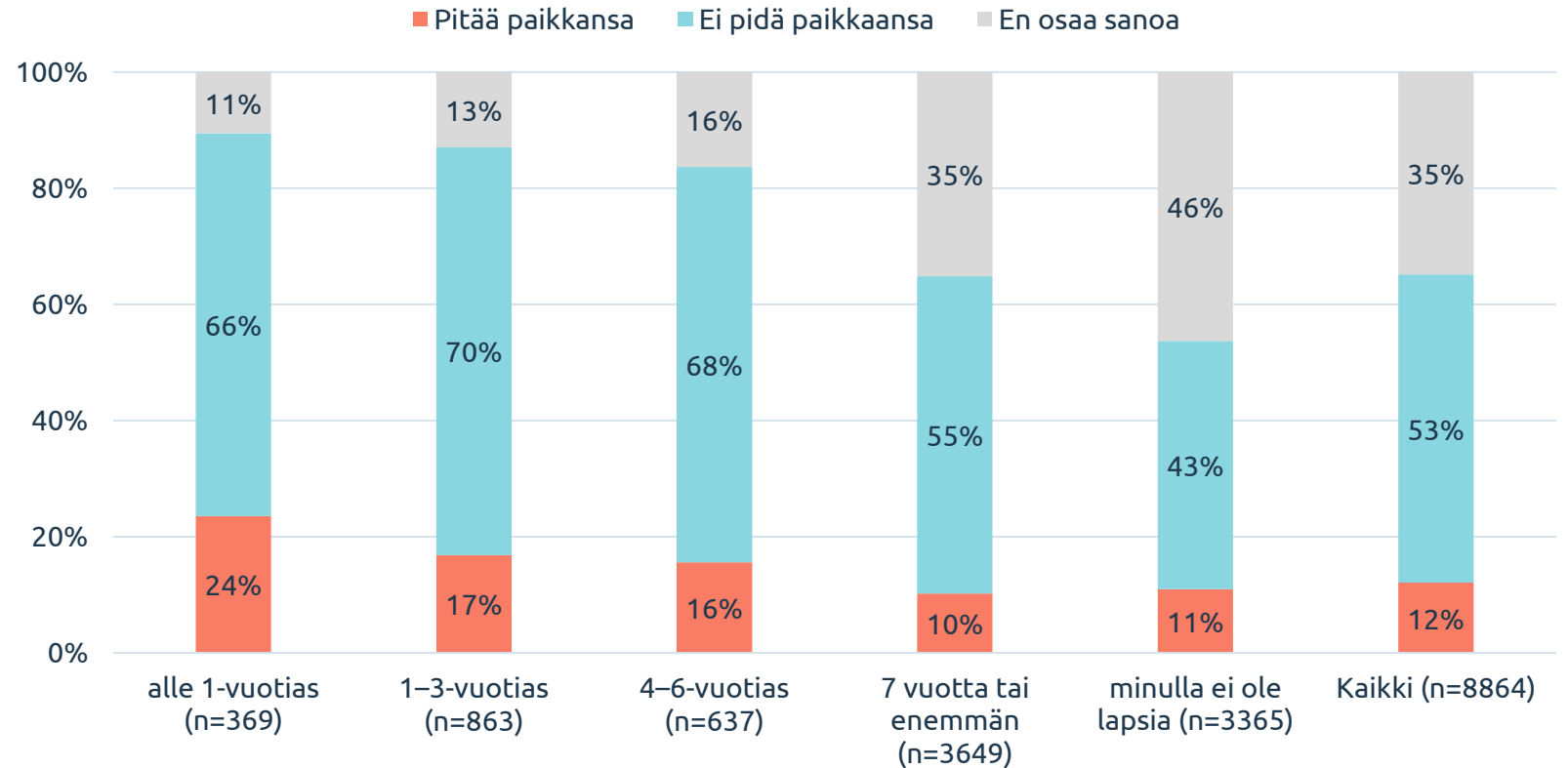

Sijaisjärjestelyissä silti parannettavaa

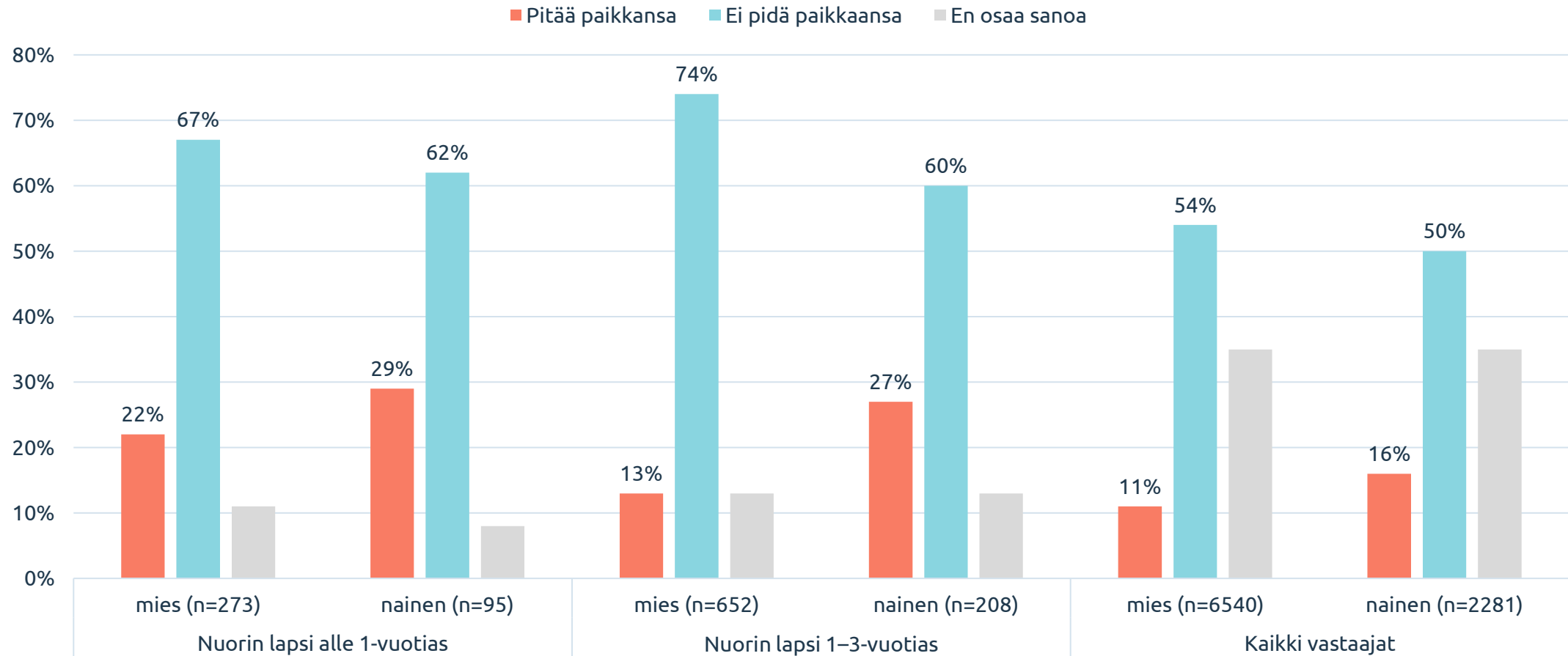
- Avoimissa kommentteissa vastaajat nostivat esiin mm. haasteita sijaisjärjestelyissä, jotka saattoivat koskea myös synnyttäviä vanhempia.
  - Lisäksi työnantaja tai esihenkilöt voivat suhtautua eri tavoin synnyttävien ja ei-synnyttävien vanhempien vapaisiin.
- *Koen, että näennäisesti työnantajani tukee perhevapaita, mutta se on täysin esihenkilöriippuvaista, miten siihen suhtaudutaan. Omalla kohdallani ei kukaan ollut tuuraamassa kun jäin ja en voinut edes pitää niin pitkää vapaata kuin olisin halunnut, koska kukaan ei olisi hoitanut projektiani poissaoloni aikana eteenpäin. (Mies, nuorin lapsi 0–3 vuotta)*
  - *Naisena äitiyslomaani ja perhevapaitani ei kyseenalaistettu. Kuitenkin yksi esimiesasemassa oleva henkilö (ei minun esimies) kommentoi, ettei miesten tarvitsisi olla ollenkaan perhevapailla sillä illat ja viikonloput riittävät luomaan suhteen lapseen. Järkyttävä asenne. (Nainen, nuorin lapsi 0–3 vuotta)*
  - *Olen jäämässä jälleen perhevapaalle, mutta sijaista ei näillä näkymin tulla palkkaamaan. Tämä on aiheuttanut stressiä niin itselleni kuin työyhteisölleni. (Nainen, nuorin lapsi 0–3 vuotta)*

Joka neljäs alle 1-vuotiaan lapsen vanhempi arvioi perhevapaan käytön vaikuttavan haitallisesti urakehitykseen

Perhevapaan käyttäminen vaikuttaisi haitallisesti työurani kehitykseen nykyisen työnantajani palveluksessa

Perhevapaan käyttäminen vaikuttaisi haitallisesti työurani kehitykseen nykyisen työnantajani palveluksessa, sukupuolen mukaan

Esimieheni on amerikkalainen (etäesimies) ja työskentelen globaalissa business-tiimissä. Työyhteisö on erittäin tavoitteellinen enkä usko, että esimieheni ymmärtää pohjoismaista perhevapaa-käytäntöä, mikäli päädyn jäämään kotiin vaimon mennessä töihin lapsen ollessa vajaan vuoden. En ole vielä tehnyt päätöstä käytäntö mahdollisuutta.

(Mies, nuorin lapsi 0–3 vuotta)

Urakehitys- ja ylennyskeskustelut päättyivät siihen hetkeen, kun ilmoitin jääväni perhevapaille.

(Nainen, nuorin lapsi 0–3 vuotta)

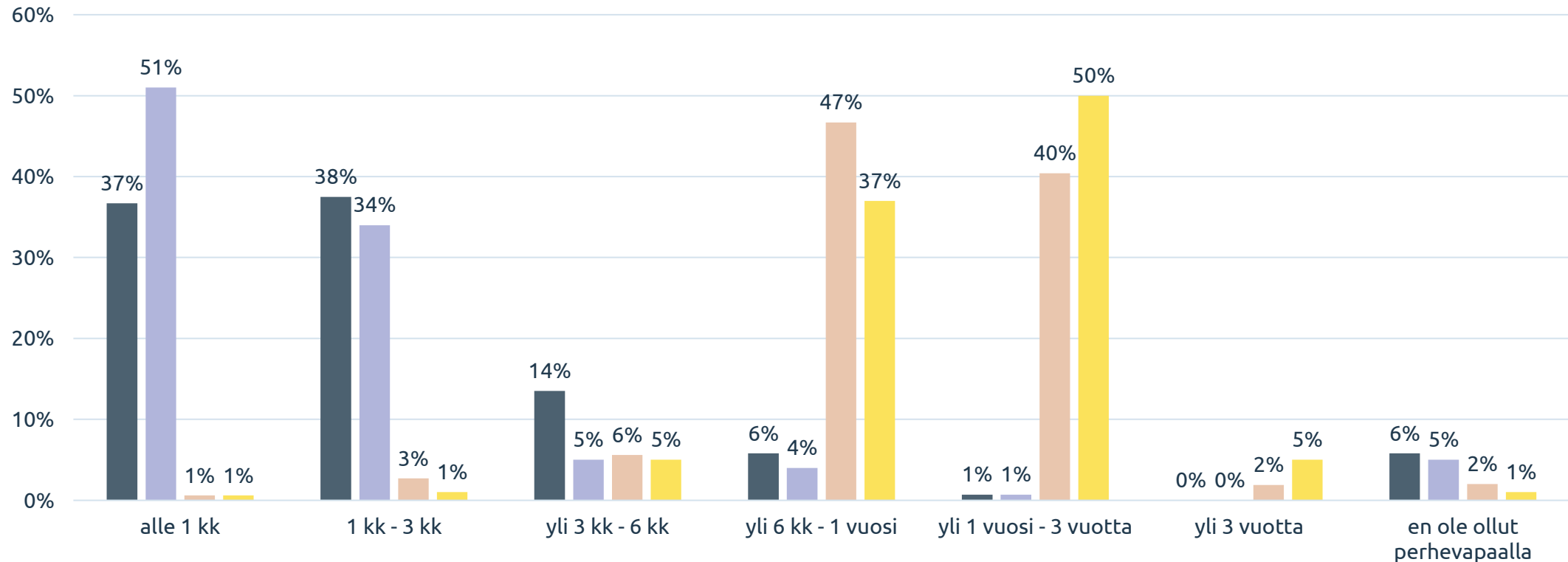
A photograph of a man and a woman sitting at a wooden table in a cafe. The man is wearing a pink shirt and is seen from the back, gesturing with his hand. The woman is wearing a grey top, has long brown hair, and is smiling while holding a white coffee cup. On the table, there is a laptop, a notebook, and another coffee cup. The background features blue walls, string lights, and a wooden shelving unit with various items.

Perhevapailta paluu – mitä tapahtui?

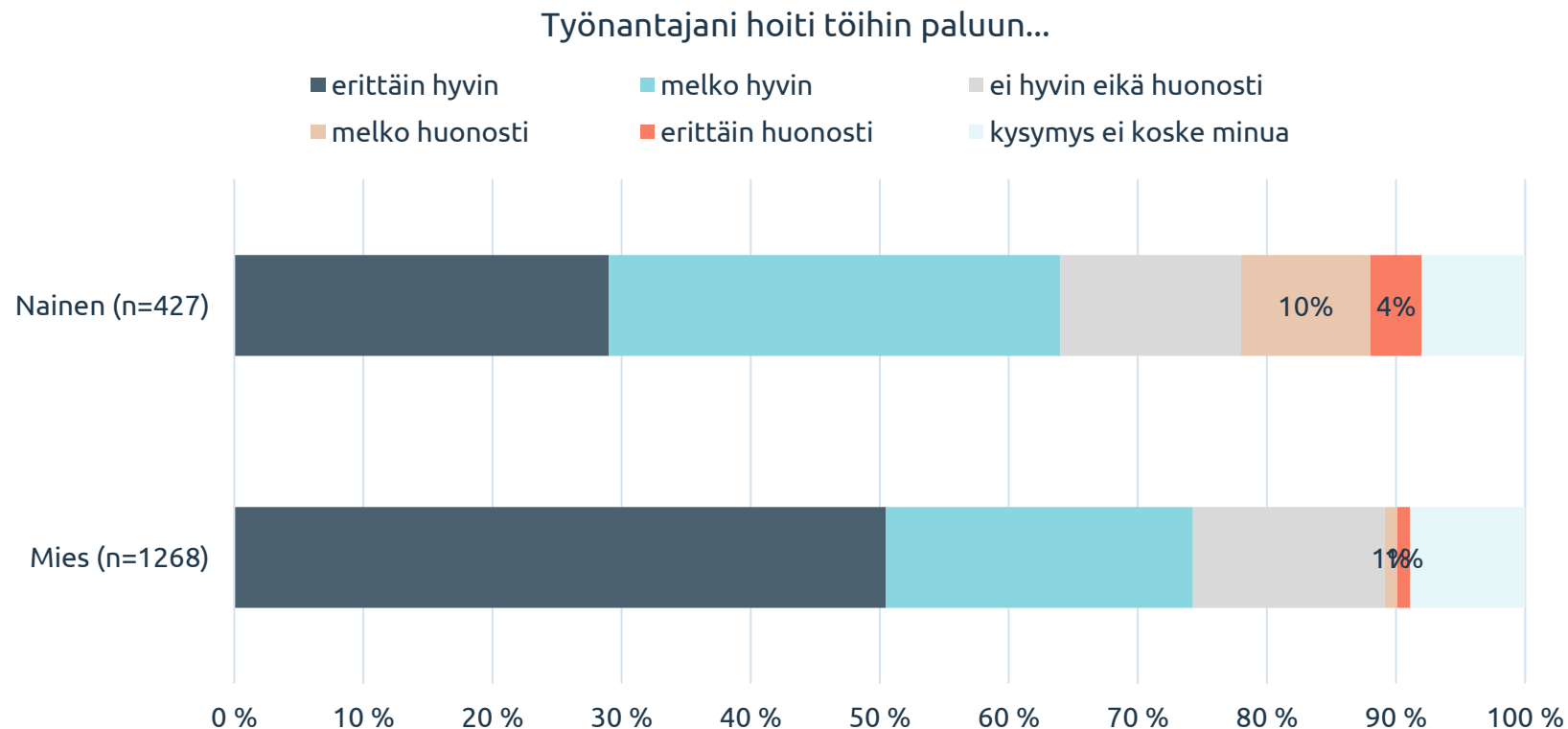
Miesten vapaat ovat edelleen olleet melko lyhyitä – pidempien vapaiden osuus kasvussa

Viimeisimmän tai käynnissä olevan perhevapaan kesto
(sukupuolen mukaan), vain jos nuorin lapsi alle 7 v

■ 2023, mies (n=1408) ■ 2018, mies (n=1574) ■ 2023, nainen (n=478) ■ 2018, nainen (n=440)

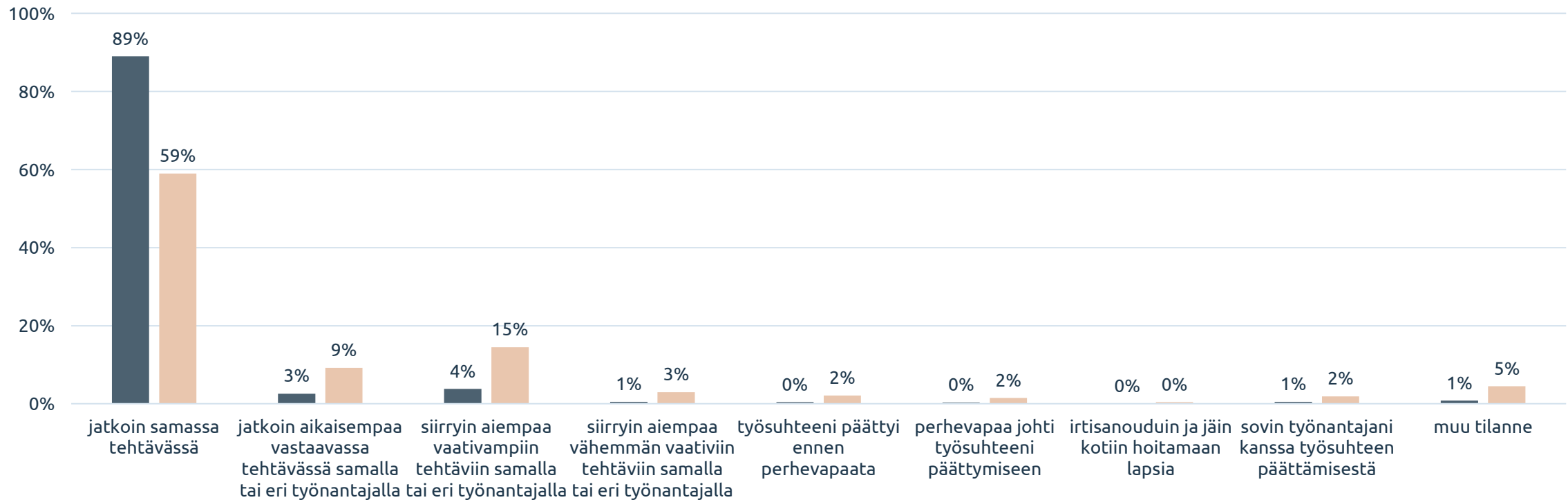
Suurin osa vastaajista arvioi, että työnantaja hoiti hyvin työhön paluun

Miehet jatkoivat enimmäkseen samoissa tehtävissä, naiset mm. siirtyivät vaativampiin tehtäviin

Työhönpaluu viimeisimmän perhevapaan jälkeen,
sp mukaan (jos ollut perhevapaalla)

■ Mies (n=1326) ■ Nainen (n=468)

Perhevapaan jälkeen vaihdoin melko pian työpaikkaa, sillä sai mietittyä rauhassa mitä oikeasti haluaa tehdä.

(Nainen, nuorin lapsi 0–3 vuotta)

Perhevapaa on samalla itselle hengähdystauko melko uuvuttavasta työelämästä ja mahdollisuus ottaa omaan työhön etäisyyttä sekä pohtia mitä haluaisi uralla tehdä seuraavaksi. Tämä tulisi myös työnantajan silmin nähdä positiivisena ja kannustaa urapolun muutoksiin myös perhevapaalla ollessa / sieltä palatessa.

(Nainen, nuorin lapsi 0–3 vuotta)

TIIVISTELMÄ

1

- Tekniikan alalla koetaan työnantajien tukevan perheen ja työn yhteensovittamista
- Perhevapaiden käyttöön suhtaudutaan työpaikoilla enimmäkseen myönteisesti

2

- Perhevapaisiin liittyy kuitenkin paljon epätietoisuutta
- Lisäksi osa pienten lasten vanhemmista kokee vapaiden käytön uhkaksi työuran kehitykselle

3

- Perhevapailta paluu sujui vastaajien mukaan yleisesti ottaen hyvin
- Naisilla paluu vaikutti työsuhteisiin enemmän kuin miehillä.

TEK

Me tekniikan takana

Susanna Bairoh

✉ Susanna.bairoh@tek.fi

☀ +358 40 775 9118

